

#101. Parlamentul lucrează pentru tine?! Monitorizarea civică a ședințelor plenare din 13-14 iulie 2023

#101.Parlamentul lucrează pentru tine?!

Ședințele plenare din 13 - 14 iulie

www.101.promolex.md

Lipsa opoziției de la ședințele plenare afectează procesul legislativ și nu asigură o dezbatere autentică a subiectelor examinate. Recomandăm Biroului Permanent să propună organizarea ședințelor plenare dedicate proiectelor opoziției, așa cum prevede Regulamentul, iar opoziției parlamentare să se abțină de la neparticipare la ședințele plenare.

În contextul votării în prima lectură a proiectul de lege care prevede, între altele, restricționarea temporară a dreptului de a fi ales pentru reprezentanți ai unui partid declarat neconstituțional, **Promo-LEX reiterează necesitatea respectării principiului proporționalității la stabilirea categoriilor de persoane cărora le-ar putea fi aplicată această restricție, așa cum a menționat într-o recentă [declarație](#). Asociația solicită, în continuare, organizarea unor dezbateri publice largi pe acest subiect, consultarea Comisiei de la Veneția și amintește, din nou, că modificarea legislației electorale înainte de alegeri nu este recomandată.**

Ședințele plenare din 13-14 iulie au fost marcate de **lipsa in corpore a opoziției parlamentare**. BCS a părăsit plenul, în

semn de protest, încă la etapa de adoptare a ordinii de zi, după ce toate inițiativele Blocului au fost respinse neacumulând suficiente voturi. Cei 8 deputați independenți și neafiliați au absentat în mod tradițional de la ședințele plenare. **În opinia Promo-LEX, lipsa opoziției de la ședințele plenare afectează procesul legislativ și nu asigură o dezbateră autentică a subiectelor examinate.** În acest sens, recomandăm Biroului permanent să propună organizarea ședințelor plenare dedicate proiectelor opoziției parlamentare, așa cum prevede Regulamentul, iar opoziției parlamentare să se abțină de la neparticiparea la întreaga ședință plenară sau chiar de la 2 ședințe consecutive, în special în contextul audierii unor rapoarte ale autorităților publice.

Deși cu mare depășire de termen, apreciem că Parlamentul a audiat totuși Raportul Comisiei Electorale Centrale pentru anul 2022 privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale și Raportul Avocatului Poporului privind respectarea drepturilor și libertăților omului în Republica Moldova în anul 2022. Amintim că Raportul CEC trebuia prezentat până la 1 iunie, iar cel al Avocatului Poporului, până la 15 mai. În context, Promo-LEX reamintește despre restanțele admise în audierea rapoartelor și altor autorități: Guvernul – luna aprilie, Agentul guvernamental – 31 martie, Banca Națională a Moldovei și Comisia Națională a Pieței Financiare – 1 iunie, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică – 30 iunie.

În cadrul ședințelor, 3 proiecte de legi au fost examinate și votate la doar 2 zile de la înregistrare, neavând regim de prioritate sau urgență. **În opinia Promo-LEX votarea proiectelor în termene atât de scurte afectează transparența procesului decizional, dar și prezintă dubii asupra înțelegerii de către deputați a proiectelor propuse și acordării unui vot conștient.** Atragem atenția că unul din cele 3 proiecte, propus de Vicepreședintele Legislativului, care a

prezidat ședința, a fost inclus în ordinea de zi în debutul ședinței de 14 iulie. Potrivit Regulamentului, dreptul de a propune modificarea și completarea ordinii de zi din proprie inițiativă îl are exclusiv Președintele Parlamentului. Chiar dacă vicepreședinții legislativului îndeplinesc atribuțiile Președintelui, la solicitarea sau în absența acestuia, **Promo-LEX consideră că dreptul de a propune modificarea și completarea ordinii de zi nu poate fi delegat Vicepreședintelui Parlamentului sau președintelui ședinței.**

În ședințele din 13 și 14 iulie transparența decizională a fost afectată **în proporție de 56%**, sau în cazul a 14 proiecte votate, prin faptul că nu au fost solicitate, acordate sau publicate actele aferente proiectelor, inclusiv expertiza anticorupție (7); avizul Guvernului (4); avizul Direcției General Juridice (5); avizele comisiilor permanente (3); rezultatele cercetărilor și expertizele în domeniu (1); rezultatele consultărilor publice (1). Iar în cazul a 13 proiecte de legi nu a fost respectat termenul legal, de cel puțin 10 zile lucrătoare, pentru prezentarea recomandărilor părților interesate. Doar în cazul unuia din cele 14 proiecte ale căror transparență decizională a fost afectată, a fost solicitată examinarea în mod prioritar, acesta fiind înregistrat de Președintele Republicii Moldova.

Ședințele plenare au durat în mod cumulativ, circa 10 ore 10 min, cu 2 pauze de 2 ore 57 min, fiind examinate și votate 25 de proiecte de acte normative. Cea mai lungă dezbateră, de circa 1 oră și 40 min, a fost pe marginea audierii Raportului Avocatului Poporului privind respectarea drepturilor și libertăților omului în Republica Moldova în anul 2022.

Amintim că, în perioada anilor 2021–2025, activitatea Parlamentului Republicii Moldova este supusă unei monitorizări exhaustive în cadrul Programului Promo-LEX "Democrație, Transparență și Responsabilitate". Scopul monitorizării este de a spori transparența instituției, de a contribui la îmbunătățirea procedurilor legislative și de a consolida

interacțiunea dintre deputați și cetățeni.